Id-drittijiet tal-minorenni fil-proċeduri tal-qorti

1. Il-kapaċità ġuridika tal-minuri

Fil-Kroazja, il-persuni minuri għandhom kapaċità ġuridika (kapaċità li jkollhom drittijiet u obbligi) u kapaċità ġudizzjarja (kapaċità li jkunu l-attur jew il-konvenut). Il-persuni minuri jistgħu jiksbu l-kapaċità li jaġixxu (il-kapaċità li jikkuntrattaw u jipproduċu effetti ġuridiċi ġeneralment miksuba fl-età ta' 18-il sena) u l-kapaċità ġudizzjarja li jaġixxu qabel l-età ta' 18-il sena biss jekk jiżżewġu, isiru ġenituri - jekk ikunu minuri emanċipati (fl-età ta' 16-il sena), jew jekk jidħlu f' kuntratti ta' impjiegi (fl-età ta' 15-il sena).

2. Aċċess għal proċedimenti adattati

Il-partijiet ikkonċernati rilevanti involuti fi proċedimenti kriminali bil-parteċipazzjoni ta' persuni minuri huma dawn li ġejjin:

l-Ombudsman għat-Tfal;

l-uffiċjali tal-pulizija speċjalizzati fi ħdan il-Ministeru tal-Intern, imħarrġa biex jittrattaw ma' vittmi u trażgressuri minuri;

il-Qrati taż-Żgħażagħ fi proċedimenti kriminali li jinvolvu persuni minuri;

l-imħallfin taż-żgħażagħ li huma mħallfin speċjalizzati li jaħdmu fil-Qrati taż-Żgħażagħ;

l-Avukat tal-Istat speċjalizzat għaż-Żgħażagħ fi ħdan l-Uffiċċju tal-Avukat tal-Istat;

l-avukati li jispeċjalizzaw fil-proċedimenti tal-minuri, maħtura minn imħallfin taż-żgħażagħ, meta meħtieġa, mil-lista tal-Kamra tal-Avukati tal-Kroazja (ġeneralment bħala avukati tad-difiża);

ħaddiema soċjali li għandhom rwol estensiv fi proċedimenti kriminali li jinvolvu persuni minuri;

kliniki u sptarijiet speċjalizzati għat-tfal;

bosta NGOs speċjalizzati, assistenti esperti mhux legali (fil-Qrati taż-Żgħażagħ u fl-Uffiċċju tal-Avukat tal-Istat), voluntiera, eċċ.

Il-parteċipazzjoni tat-tfal jew tal-minuri (sal-età ta' 23 sena) fi proċedimenti tal-qorti, f'każijiet meta l-minuri jkun l-awtur tar-reat kriminali, ġiet irregolata mill-Att dwar il-Qrati tal-Minorenni.

Il-kawżi tad-dritt ċivili tmexxew mill-qrati u ma hemm l-ebda qorti speċjali li taġġudika biss kawżi tad-dritt ċivili li jinvolvu persuni minuri. Il-qrati muniċipali huma kompetenti fil-prim'istanza mill-aġġudikazzjoni tal-kawżi ta' manteniment, l-eżistenza jew in-nuqqas ta' eżistenza ta' żwieġ, l-annullament ta' żwieġ u divorzju, l-istabbiliment jew il-kontestazzjoni tal-paternità jew tal-maternità, kif ukoll il-kustodja tal-minuri u l-kura tal-ġenituri.

Iċ-Ċentri għall-Kura Soċjali huma korpi pubbliċi li joperaw bl-għanijiet li jipproteġu u jappoġġaw lill-minuri u għandhom il-possibbiltà li jinfluwenzaw id-deċiżjonijiet tal-qrati. Iċ-Ċentri għall-Kura Soċjali għandhom l-istatus ġuridiku ta' parti u jistgħu jipparteċipaw ukoll bħala l-awtoritajiet awżiljarji tal-qrati jew intervjenenti *sui generis*. Billi għandhom rwol sinifikanti fil-protezzjoni tal-minuri fi proċedimenti ġudizzjarji, dawn iċ-ċentri għandhom opportunitajiet differenti biex jiddefendu l-aħjar interessi tal-minuri.

L-Ombudsman għat-Tfal huwa awtorità indipendenti li twieġeb biss lill-Parlament, li ġiet stabbilita bl-għan esklussiv tal-protezzjoni, il-monitoraġġ u l-promozzjoni tad-drittijiet u l-interessi tal-minuri. Fil-Kroazja, ma hemm l-ebda qorti jew istituzzjoni speċjali li tittratta tfal/minuri fi proċedimenti ġudizzjarji amministrattivi. Il-qrati amministrattivi huma qrati b'kompetenza ġenerali stabbiliti sabiex isolvu tilwim amministrattiv, inkluż tilwim li jikkonċerna tfal/minuri.

Minbarra l-awtoritajiet governattivi ġenerali li għandhom ir-responsabbiltà ġenerali għall-ħarsien tad-drittijiet tat-tfal (il-Ministeru tal-Politika Soċjali u ż-Żgħażagħ, il-Ministeru tas-Saħħa, il-Ministeru tax-Xogħol u s-Sistema tal-Pensjonijiet, il-Ministeru tal-Ġustizzja), hemm awtoritajiet kompetenti speċjalizzati bħall-Ombudsman għat-Tfal.

3. Miżuri legali u ta' politika sabiex jiġi evitat dewmien żejjed fl-immaniġġjar ta' kawżi li jinvolvu persuni minuri

L-awtoritajiet kompetenti kollha involuti fi proċedimenti kriminali potenzjali li jinvolvu tfal jew minuri għandhom jaġixxu b'urġenza biex jiffinalizzaw l-attivitajiet tagħhom mill-aktar fis possibbli. Skont l-Att dwar il-Qrati tal-Minorenni, il-bidu tal-proċedimenti u d-deċiżjonijiet rilevanti mressqa mill-qrati għandhom iseħħu mingħajr dewmien żejjed fi proċedimenti kriminali kontra minorenni, adulti żgħażagħ u għal reati mwettqa kontra minuri.

Dan ifisser li l-proċedimenti tal-qorti kontra trażgressuri minorenni u l-proċedimenti ta' qabel il-proċess, bħall-investigazzjonijiet u l-proċedimenti tal-pulizija u tal-prosekuturi pubbliċi, huma ta' natura urġenti. Id-dewmien fl-eżekuzzjoni tas-sanzjonijiet kontra l-minorenni jitnaqqas ukoll mid-dmir tal-qorti li tibda tali proċedimenti mingħajr dewmien żejjed wara li d-deċiżjoni tal-qorti tkun saret finali u ma jkun hemm l-ebda impediment legali għall-eżekuzzjoni tagħha.

Il-proċeduri li d-drittijiet personali tal-minuri għandhom jiġu deċiżi fihom huma urġenti u l-ewwel seduta ta' smigħ għandha ssir fi żmien ħmistax-il jum minn dakinhar li tinbeda l-proċedura. Id-deċiżjoni fil-proċeduri dwar il-miżuri provviżorji u l-eżekuzzjoni, li tiġi eżerċitata l-kura tal-ġenituri u r-relazzjoni personali mal-minuri, kif ukoll għall-konsenja tal-minuri, għandha tingħata u tiġi kkomunikata fi żmien tletin jum minn dakinhar li tinbeda l-proċedura. Il-qorti tat-tieni istanza għandha tagħti u tikkomunika d-deċiżjoni fi żmien tletin jum minn dakinhar li jasal l-appell.

4. Mekkaniżmi u proċeduri speċifiċi ta' manteniment għat-tfal u l-aħjar interess tal-minuri

F'konformità mal-Att dwar il-Proċedura Kriminali, allegata vittma minuri għandha d-dritt li tinstema', li tixhed u li tipparteċipa fi proċedimenti kriminali. Huma għandhom id-dritt li jinfurmaw lill-awtoritajiet ikkonċernati bil-fatti rilevanti u jipproponu provi fir-rigward tar-reat u l-proċedimenti kriminali, kif ukoll li jeżerċitaw id-dritt tagħhom għal rimedji legali. F'dan ir-rigward, għandhom id-dritt li jistaqsu mistoqsijiet lill-persuni suspettati, lix-xhieda u lix-xhieda esperti matul is-sessjonijiet tal-qorti u jissottomettu l-kummenti u l-ispjegazzjonijiet tagħhom rigward it-testimonjanza tagħhom.

Fil-prattika, il-valutazzjoni tal-aħjar interessi tal-minuri titqies bħala ġudizzju tal-ispeċjalisti involuti fil-proċeduri għall-protezzjoni ta' minuri u huma jistgħu jipproponu lill-qorti miżura ta' protezzjoni għall-minuri. Il-valutazzjoni tal-aħjar interessi tal-minuri hija bbażata fuq il-prinċipji u l-metodi ta' ħidma tal-esperti professjonali (il-ħaddiema soċjali, il-psikologi u oħrajn). Sabiex tkun konformi mal-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tat-Tfal, il-qorti tista' taħtar rappreżentant speċjali għall-minuri f'każ fejn id-detentur tar-responsabbiltà tal-ġenituri jkun eskluż mir-rappreżentanza tal-minuri b'riżultat tal-kunflitt ta' interess tiegħu mal-minuri. Tali rappreżentant ġeneralment ikun avukat b'rekord sinifikanti fi proċedimenti li jinvolvu persuni minuri. Jistgħu jinħatru rappreżentanti speċjali f'ċerti proċedimenti ġudizzjarji dwar id-drittijiet tal-familja, bħall-kustodja tat-tfal f'kawżi ta' divorzju u adozzjonijiet, kif ukoll kawżi li jikkonċernaw il-protezzjoni tad-drittijiet personali u l-interessi tal-minuri.

Il-ħarsien tal-aħjar interessi tal-minuri huwa wieħed mill-prinċipji minquxa fil-Kostituzzjoni, fejn ġie ddikjarat, fost l-oħrajn, li l-ġenituri għandhom jerfgħu r-responsabbiltà għat-trobbija, il-benessri u l-edukazzjoni ta' wliedhom u huma responsabbli biex jiżguraw id-dritt ta' wliedhom għal żvilupp personali sħiħ u armonjuż. L-Istat għandu jiddedika kura speċjali għall-orfni u l-minuri ttraskurati mill-ġenituri tagħhom u kulħadd għandu d-dmir li jipproteġi lill-minuri u d-dritt li

jinforma lill-awtoritajiet rilevanti bi ħsara potenzjali kkawżata lill-minuri. Iż-żgħażagħ, l-ommijiet u l-persuni b'diżabbiltà huma intitolati jirċievu protezzjoni speċjali fuq ix-xogħol. Kulħadd għandu jkollu aċċess għall-edukazzjoni b'kundizzjonijiet ugwali. L-edukazzjoni obbligatorja hija mingħajr ħlas, f'konformità mal-liġi.

5. Il-monitoraġġ u l-eżekuzzjoni tad-deċiżjonijiet fi proċedimenti li jinvolvu persuni minuri

Il-Kroazja adottat l-Att dwar l-Eżekuzzjoni tas-Sanzjonijiet Imposti fuq Minorenni Kkundannati b'Delitti u Reati. L-iskop tal-Att imsemmi hawn fuq huwa li jirregola dawn li ġejjin:

il-kundizzjonijiet għall-eżekuzzjoni tas-sanzjonijiet imposti fuq trażgressuri minuri u adulti żgħażagħ fil-proċedura kriminali, b'mod partikolari l-miżuri korrettivi, il-ħabs tal-"minorenni" u l-miżuri ta' sigurtà; u

l-kundizzjonijiet għall-eżekuzzjoni tas-sanzjonijiet imposti fuq trażgressuri minuri fil-proċedura tar-reat, b'mod partikolari l-miżuri korrettivi, il-ħabs tal-"minorenni" u l-miżuri protettivi.

Ir-rappreżentanti taċ-ċentru kompetenti għall-kura soċjali għandhom rwol sinifikanti fl-iżgurar tat-trattament xieraq tat-trażgressuri minuri. Iċ-ċentru għall-kura soċjali huwa responsabbli wkoll għat-taħrika u l-għoti ta' struzzjonijiet lill-persuna minuri dwar l-eżekuzzjoni ta' kwalunkwe miżura korrettiva u jipprovdi l-kontribut u l-appoġġ kollha meħtieġa. Il-miżuri korrettivi għandhom l-iskop li jipprovdu protezzjoni, kura u għajnuna fl-edukazzjoni ġenerali jew speċifika lil persuni minuri kkundannati. Dawn għandu jkollhom impatt pożittiv fuq l-edukazzjoni, l-iżvilupp u l-personalità tat-trażgressuri biex isaħħuhom u jippermettulhom iżommu lura milli jikkommettu reati ġodda.

It-tipi ta' miżuri korrettivi huma:

twissija mill-qorti;

obbligi speċjali bħal: li tintalab apoloġija lill-parti offiża, jingħata kumpens jew rimedju għad-dannu kkawżat mir-reat kriminali sa fejn ikun possibbli għall-minuri, l-attendenza regolari għal edukazzjoni skolastika, taħriġ u ksib tal-kwalifiki għax-xogħol, l-aċċettazzjoni ta' impjieg u l-persistenza f'dan, l-użu ssorveljat tal-introjtu tat-trażgressur minuri, l-involviment fil-ħidma tal-organizzazzjonijiet umanitarji jew f'attivitajiet ta' sinifikat muniċipali jew ekoloġiku, iż-żamma lura milli wieħed iżur ċerti postijiet, avvenimenti jew li jkun fil-kumpanija ta' ċerti individwi, is-sottomissjoni għal trattamenti mediċi, bħal ditossifikazzjoni mid-drogi jew minn vizzji oħrajn, l-għoti ta' pariri u trattamenti psikosoċjali, korsijiet ta' taħriġ professjonali, eċċ.

Il-priġunerija f'ħabs tal-minorenni tista' tiġi imposta wkoll bħala l-aħħar miżura u tkun soġġetta għal kundizzjonijiet speċifiċi fir-rigward tal-użu ta' tali miżura, it-tul ta' żmien, l-iskop u l-kontenut tagħha. Huma biss it-trażgressuri minuri akbar fl-età (ta' bejn is-16 u t-18-il sena) li jistgħu jingħataw sentenza ta' priġunerija f'ħabs tal-minorenni u din tista' tingħata biss għal reat kriminali punibbli b'terminu ta' priġunerija ta' tliet snin jew aktar, meta, minħabba n-natura u s-serjetà tar-reat u "livell għoli ta' ħtija" (pereżempju, fejn kien hemm persistenza estrema fit-twettiq tar-reat jew fejn l-azzjoni kienet partikolarment inumana), miżura korrettiva ma tkunx tista' tkun iġġustifikata.

Il-persuni minuri li ma għandhomx il-kapaċità proċedurali li jaġixxu jiġu rrappreżentati mir-rappreżentanti legali tagħhom, u f'każijiet bħal dawn il-minuri jirċievi informazzjoni dwar id-deċiżjonijiet tal-qorti u l-eżekutorjetà tagħhom permezz tar-rappreżentant legali tiegħu.

Ċerti miżuri protettivi jistgħu jiġu implimentati, mill-qrati, matul il-proċedura ta' eżekuzzjoni biex il-minuri jiġu protetti minn ħsara bla bżonn wara t-twettiq ta' proċediment mhux kontenzjuż. Il-miżuri protettivi huma: ordni ta' trażżin ta' nuqqas ta' kuntatt jew kuntatt limitat mal-ġenitur, man-nannu/a jew ma' wieħed mill-aħwa (jew mill-aħwa minn ġenitur wieħed) ta' persuna minuri.

6. Aċċess għar-rimedji

a) Il-persuni kollha għandhom id-dritt li jappellaw kontra sentenza tal-qorti kompetenti kif stabbilit fir-regoli u l-kundizzjonijiet ġenerali dwar ir-rimedji legali stabbiliti mill-**Att dwar il-Proċedura Kriminali**. Minbarra l-avukat tal-Istat, il-konvenut u l-avukat tad-difiża, il-vittma minuri tista' wkoll tappella sentenza tal-qorti tal-prim'istanza. Vittma minuri, bħala parti fil-proċedimenti kriminali, tista' tappella d-deċiżjoni tal-qorti dwar l-ispejjeż tal-proċess u d-deċiżjoni tal-qorti dwar il-pretensjonijiet finanzjarji tagħha.

Il-persuni kollha li għandhom id-dritt li jappellaw kontra sentenza jistgħu jressqu appell kontra sentenza li tagħti piena, miżura korrettiva kontra persuna minuri, jew deċiżjoni li tissospendi l-proċediment, fi żmien tmint ijiem minn meta tingħata s-sentenza jew id-deċiżjoni. L-avukat tad-difiża, il-prosekutur pubbliku, il-konjuġi, qarib fil-linja vertikali, il-ġenitur adottiv, kustodju, ħu l-minuri, oħt il-minuri u l-ġenitur tal-fostering jistgħu jressqu appell favur il-minuri anki kontra r-rieda tiegħu. Appell ma għandux jipposponi l-eżekuzzjoni tad-deċiżjoni.

Il-qorti tat-tieni istanza tista' tbiddel id-deċiżjoni tal-qorti tal-prim'istanza billi toħroġ sanzjoni aktar stretta kontra persuna minuri biss jekk dan ikun propost fl-appell.

b) Il-minuri involuti fi proċedimenti ġudizzjarji għandhom id-dritt li jressqu lment, jew appell jew talba skont ir-regoli ġenerali stabbiliti mill-**Att dwar il-Proċedura Ċivili** u mill-**Att dwar l-Obbligu Ċivili**.

Billi l-minuri, b'mod ġenerali, ma għandhomx kapaċità proċedurali, normalment ikunu l-ġenituri jew il-kustodji tagħhom li jaġixxu bħala r-rappreżentanti legali tagħhom u f'isimhom. Ir-rappreżentant legali tal-minuri huwa intitolat jieħu l-azzjonijiet proċedurali kollha f'isem il-minuri, inkluż it-tressiq ta' appell. Appell jista' jitressaq mill-partijiet kontra sentenzi tal-qrati tal-prim'istanza. L-appelli kontra deċiżjonijiet tal-prim'istanza jissospendu l-eżekutorjetà tad-deċiżjonijiet tal-qrati. Jista' jitressaq appell li jikkontesta s-sentenza tal-qorti tal-prim'istanza abbażi tar-raġunijiet li ġejjin: ksur sostanzjali tar-regoli tal-proċedura ċivili, stabbiliment ħażin jew mhux komplet tal-fatti u applikazzjoni ħażina tal-liġi rilevanti. Ġeneralment, il-perjodu ta' żmien għat-tressiq tal-appell kontra s-sentenza tal-prim' istanza huwa fi żmien 15-il jum mid-data ta' meta tiġi nnotifikata kopja tas-sentenza.

7. L-adozzjoni

L-Att dwar il-Familja jirregola l-adozzjoni bħala forma speċjali ta' kura legali tal-familja u l-protezzjoni tal-minuri mingħajr kura tal-ġenituri adegwata, li tippermetti lill-ġenituri adottivi jaqdu r-rwol tagħhom ta' ġenituri. Il-ġenitur adottiv għandu jkun ċittadin Kroat (f'każijiet eċċezzjonali barrani jekk dan ikun ta' interess partikolari għall-persuna minuri) u jkollu mill-inqas 21 sena, kif ukoll ikun mill-inqas 18-il sena akbar mill-wild adottat. Wild minuri jista' jiġi adottat minn koppji miżżewġin u minn sħab fi żwieġ *de facto* flimkien, minn konjuġi/sieħeb fi żwieġ *de facto* jekk il-konjuġi/is-sieħeb l-ieħor ikun il-ġenitur jew il-ġenitur adottiv, minn konjuġi/sieħeb fi żwieġ *de facto* bil-kunsens tal-konjuġi/tas-sieħeb l-ieħor, kif ukoll minn persuna li ma tkunx miżżewġa. L-adozzjoni tista' tiġi stabbilita sakemm il-persuna minuri tagħlaq it-tmintax-il sena, u persuna minuri tista' tiġi adottata jekk tissodisfa r-rekwiżiti legali għall-adozzjoni u jekk dan ikun konformi mal-benessri tal-minuri. Tfal ta' 12-il sena jridu jagħtu l-kunsens bil-miktub għall-adozzjoni.

Il-proċedura tal-adozzjoni titwettaq miċ-ċentru tal-protezzjoni soċjali tal-post tar-residenza permanenti jew temporanja tal-persuni li għandhom l-intenzjoni jadottaw. Jekk il-ġenitur adottiv jew il-minuri jkun ċittadin barrani, l-adozzjoni tista' tiġi stabbilita biss bil-kunsens minn qabel tal-ministeru responsabbli għall-assistenza soċjali.

Ġustizzja favur il-persuni minuri fil-Kroazja PDF (690 Kb) en

L-aħħar aġġornament: 03/08/2020

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-oriġinal mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidhirx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbilta jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

L-Istati Membri responsabbli għall-ġestjoni tal-paġni tal-kontenut nazzjonali huma fil-proċess li jaġġornaw xi ftit mill-kontenut fuq dan is-sit web fid-dawl tal-ħruġ tar-Renju Unit mill-Unjoni Ewropea. Jekk is-sit ikun fih kontenut li għadu ma jirriflettix il-ħruġ tar-Renju Unit, dan mhux intenzjonat u se jiġi indirizzat.